

Veřejné zakázky

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
Robert Páleník
palenik@compet.cz

Obsah

- I. Intro - „filosofické zamyšlení“
- II. Historie
- III. Základní principy systému ZVZ
- IV. Definice veřejné zakázky
- V. Zadavatel
- VI. Ekonomické dopady (studie EK)
- VII. Druhy / průběh zadávacích řízení
- VIII. Přezkum zadávání veřejných zakázek
- IX. Závěr

I. Otázky ???

Je správná a oprávněná (ekonomicky, eticky...) existence právní úpravy zadávání zakázek financovaných z veřejných rozpočtů? Neměly by mít všechny subjekty rovné postavení na trhu bez ohledu na to, jakým způsobem jsou financovány (je konkrétní nákup financován)? Proč ano/ne.

II. Historie

- o První republika
- o Po II. Světové válce do 1995 – NIC (EU – regulace od 70. let)
- o Zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek – založen na modelu UNCITRAL
- o Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách – transpozice směrnic

Základní přehled směrnic

- Směrnice rady 93/36/EHS (dodávky)
- Směrnice rady 93/37/EHS (práce)
- Směrnice rady 92/50/EHS (služby)
- Směrnice rady 93/38/EHS (sektorová)
- Směrnice rady (92/13/EHS a 89/665/EHS –
přezkumné směrnice)
- „Legislativní balíček“ nových směrnic
(implementace do 01/2006): 2004/18/ES (klasická)
a 2004/17/ES(sektorová)

III. Principy (1)

Smlouva o založení ES:

- o článek 2 – vytvoření společného trhu
- o článek 12 – princip nediskriminace
- o článek 28 – volný pohyb zboží
- o článek 43 – svoboda usazování
- o článek 49 – volný pohyb služeb

Principy (2)

Ideje Smlouvy o založení ES promítnuty do sekundární legislativy (směrnic) => základní zásady zadávání VZ (§ 25 zákona):

- Princip zákazu diskriminace,
- Princip stejného zacházení,
- Princip transparentnosti.

(vzájemné uznávání, proporcionalita)

IV. Definice VZ (1)

- 199/1994 Sb. (§ 2 odst. 1): veřejnou zakázkou se **rozumí úplatná smlouva** uzavřená mezi zadavatelem a vybraným uchazečem, jejímž předmětem jsou **dodávky, provedení prací nebo poskytování služeb**.
- 40/2004 Sb. (§ 6): Veřejnou zakázkou je **zakázka na dodávky, služby nebo stavební práce**, jejímž **zadavatelem** je osoba uvedená v § 2 (def. zadavatele) a u níž předpokládaná cena předmětu veřejné zakázky přesáhne 2 mil. Kč. Veřejná zakázka se uskutečňuje **za úplatu** na základě **písemné smlouvy** s jedním nebo více vybranými **uchazeči** nebo zájemci.
- Návrh nového zákona: Veřejnou zakázkou je zakázka realizovaná na základě **písemné smlouvy** mezi **zadavatelem** a jedním či více **dodavateli**, jejímž předmětem je **úplatné poskytnutí dodávek či služeb** nebo úplatné provedení **stavebních prací**.

Obecně přijímaná definice neexistuje! Co znamená slovo zakázka... Proces začínající uveřejněním a končící uzavřením smlouvy. Znakem je vztah zadavatele a vybraného uchazeče (úplatnost).

Definice VZ (2)

- Členění VZ dle předmětu: služby, dodávky, stavební práce
- Členění VZ dle finančního objemu: nadlimitní, podlimitní (nad 2 mil. Kč)
- „Bagatelní zakázky“ do 2 mil. Kč – jen principy
- Postup při zadávání nad/podlimitní VZ se zásadně neliší (kratší lhůty)

Nadlimitní VZ (3)

služby + dodávky (dle
typu zadavatele):

- 130 000 €
4 098 052 Kč
- 200 000 €
6 305 540 Kč
- 400 000 €
12 611 080 Kč
- 600 000 €
18 916 620 Kč

stavební práce:

- 5 000 000 €
157 638 504 Kč

V. Zadavatel (1)

- o veřejní zadavatelé - § 2 odst. 1 písm. a)
- o dotovaní zad. - § 2 odst. 1 písm. b)
- o sektoroví zad. - § 2 odst. 1 písm. c)

- o více zadavatelů dle písm. a) a b)
společně

Zadavatel (2) – veřejný

- o ČR
- o státní příspěvková organizace
- o územní samosprávný celek + příspěvkové organizace
- o vyjmenování zadavatelé
- o subjekty uspokojující potřeby veřejného zájmu (koncept „body governed by public law“)

Zadavatel (3) – sektorový

- o ovládán veřejným zadavatelem

nebo

- o má oprávnění poskytující zvláštní nebo výhradní práva

+

vykonává relevantní činnost dle § 3 v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací (nové směrnice vyňaly telekomunikace a nově poštovní služby)

VI. Ekonomické dopady

- Podíl VZ na HDP cca 16 % (EU 15)
- 16 % VZ nadlimitních, tj. 2,6 % HDP EU 15 (zvýšení v „legislativním balíčku nových směrnic“ => další snížení)
- Vnitřní trh – vliv na růstový potenciál firem, zvyšování konkurenceschopnosti evropských producentů na celosvětovém trhu (globalizace)
- Efektivnost výdajů na VZ a deficity veřejných rozpočtů

VII. Zadávací řízení (1)

- o **otevřené a užší řízení**
 - dle rozhodnutí zadavatele (základní druhy řízení)
- o **jednací řízení (s uveřejněním / bez uveřejnění)**
 - jen při splnění podmínek stanovených zákonem (§§ 26 a 27)

sektoroví zadavatelé

- zadavatel může jako základní zadávací řízení využít i jednací řízení s uveřejněním

Otevřené a užší řízení (2)

- **Otevřené řízení:** mohou podat nabídku všichni dodavatelé
- **Užší řízení:**
 - I. Fáze- zájemci podávají žádost o účast (prokazují kvalifikaci)
 - II. Fáze – zadavatel vyzve k podání nabídky zájemce kteří splnili kvalifikaci (+ omezení počtu;5-20)

Jednací řízení s uveřejněním (3)

- o v předchozím otevřeném řízení nebo užším řízení byly podány pouze neúplné nabídky a zadavatel podstatně nezmění zadávací podmínky (nemusí uveřejnit vyzve-li všechny uchazeče).
- o ve výjimečných případech u stavebních prací nebo služeb, jestliže povaha rizik neumožňuje stanovit celkovou cenu předmětu předem
- o stavební práce pouze pro účely výzkumu a vývoje a nelze je využít za účelem dosažení zisku nebo k pokrytí nákladů výzkumu a vývoje.

Jednací řízení s uveřejněním (4)

- o První fáze obdobná jako u UŘ (žádosti o účast)
- o K podání nabídky vyzve min. 3
- o Na rozdíl od OŘ a UŘ je o nabídkách možné dále jednat!!!!

Jednací řízení bez uveřejnění (5)

Výjimečné případy zejm.:

- Technické a umělecké důvody => jediný možný dodavatel
- Naléhavý případ – krizový stav (objektivně, nezávisle na vůli zadavatele)
- Dodatečná dodávka do 3 let – potíže při provozu a údržbě
- Dodatečné práce/služby do 20 % ceny původní VZ
- a mnoho dalších..... (viz § 27)

Zadávací dokumentace (6)

Vymezuje předmět veřejné zakázky v podrobnostech nezbytných pro zpracování nabídky, včetně požadovaného množství. Zadávací dokumentace obsahuje technické specifikace předmětu veřejné zakázky. Za správnost a úplnost zadávací dokumentace odpovídá zadavatel. (pozn.: platí principy!)

Oznámení zadávacího řízení (7)

- Zahájení řízení dnem uveřejnění
- Podlimitní na centrální adrese; nadlimitní navíc v Úředním věstníku EU (Tenders Electronic Daily)
- Otevřené, užší, jednacím řízení s uveř.
- Informace o předmětu, požadavcích na kvalifikaci, kritériích hodnocení nabídek... (zadavatel musí dodržet – transparentnost postupu)
- Jednacím řízení bez uveř. – výzva k jednání

Další postup v řízení (8)

- Hodnocení kvalifikace
- Posouzení nabídky z hlediska splnění zadávacích podmínek (mimořádně nízká NC – zdůvodnění; vysvětlení nabídky)
- Hodnocení nabídek (kritéria v ozn.)
- Přidělení VZ
- Uzavření smlouvy
- Uveřejnění
- Zrušení VZ (§ 68) - odůvodnit

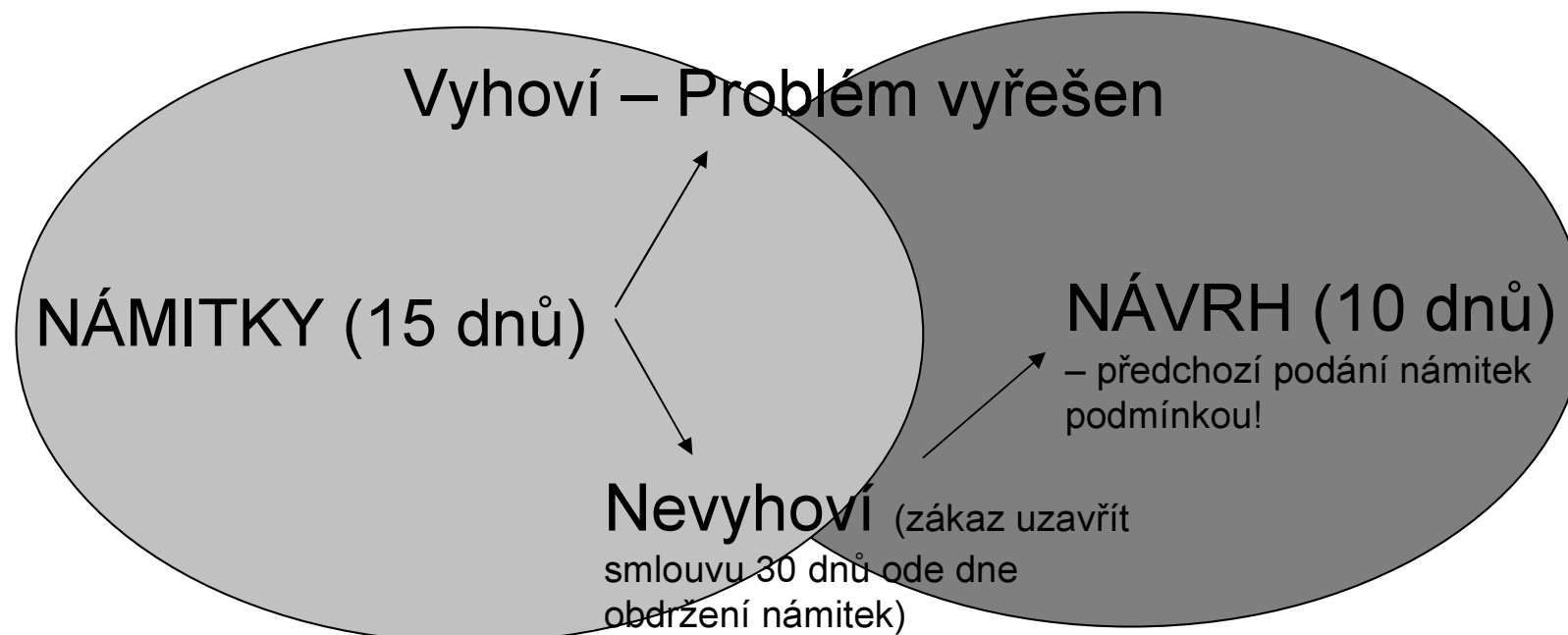

VIII. Přezkum zadávání VZ (1)

§ 94: Dohled nad dodržováním tohoto zákona vykonává Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, při kterém přezkoumává zákonnost úkonů zadavatele s cílem **zajistit transparentnost zadávání veřejných zakázek a dodržování zásad stejného zacházení a nediskriminace zájemců a uchazečů o veřejné zakázky.**

Na návrh (2)

ÚROVEŇ 1 – neformální řešení situace zadavatelem

ÚROVEŇ 2 – formální přezkum ÚOHS

Na návrh – platby (3)

- o Kauce - 1 % z nabídkové ceny navrhovatele, nejvýše však 1 mil. Kč (vrací se v případě úspěchu navrhovatele; jinak propadá do SR)
- o Správní poplatek – paušál 30 tis. Kč
- o V návrhu nového zákona jiné řešení (paušální kauce 100 tis. Kč + náklady řízení)

Ex offo (4)

- Řízení zahájení z vlastního podnětu ÚOHS
- Na základě podání fyzických/právnických osob, NKÚ, Policie ČR, dalších orgánů st. správy, monitoring masmédií
- Na základě provedené kontroly v sídle zadavatele (zákon o státní kontrole)
- Objektem VZ před i po uzavření sml.

Nástroje ÚOHS (5)

- Předběžné opatření (§ 100)
- Uloží provést nápravu (před uzavřením smlouvy) – provést znovu úkon, zrušit zadávací řízení...
- Sankce – pokuta do 5 % ceny VZ za spáchání správního deliktu (§ 102 odst. 1 písm. a) b) d))
- Zákaz plnění smlouvy (jen odůvodněné případy)
- + obecný zákaz uzavřít smlouvu 30 dnů

Další instance (6)

- Rozklad k předsedovi ÚOHS
- Žaloba k správnímu senátu Krajského soudu v Brně
- Kasační stížnost Nejvyššímu správnímu soudu (omezeno)
- Ústavní stížnost (omezeno)
- Pravomoci EK – řízení před ESD (také předběžná otázka národního soudu)

IX. Závěr

Další komplikace:

- o Koncese na stavební práce / služby
- o Public Private Partnerships

Zdroje

mmr.cz

centralniadresa.cz

compet.cz

simap.eu.int (portál Evropská komise)

sigmaweb.org (OECD)

Také:

bezkorupce.cz (pozor na vnitrostátní offset)